Den fattige og den rige mand

For mange, mange år siden, da den gode Gud vandrede på jorden blandt menneskene, skete det, at han en aften ikke kunne nå til noget herberge, og natten faldt på, og han var træt. Han stod på en vej, hvor der lå to huse lige overfor hinanden, det ene var stort og smukt og det andet lille og tarveligt. Det store tilhørte en rig og det andet en fattig mand. "Jeg vil gå ind hos den rige," tænkte Vorherre, "ham vil jeg ikke falde til besvær." Da han bankede på, stak manden hovedet ud af vinduet og spurgte hvad han ville. "Jeg vil gerne blive her i nat," sagde Vorherre. Den rige mand betragtede Vorherre fra top til tå, og da han kun havde ganske tarvelige klæder på og ikke så ud til at have ret mange penge på lommen, rystede han på hovedet og sagde: "Jeg har ikke plads, mine værelser er fulde af korn, og hvis jeg skulle tage imod alle dem, der banker på min dør, kom jeg nok selv til at gå ud og tigge. I må finde jer et andet sted at være." Derpå smækkede han vinduet i og lod den gode Gud stå. Vorherre gik så over til det lille hus og bankede på. Straks tog den fattige mand klinken af døren og bad vandringsmanden træde ind. "Bliv hos mig i nat," sagde han, "det er snart mørkt, og I kan dog ikke komme videre nu." Den gode Gud var glad over den venlige modtagelse og trådte ind. Konen sagde, at han måtte tage det som det faldt, de havde ikke ret meget, men det var ham af hjertet vel undt. Så satte hun kartoflerne over ilden og malkede imidlertid sin ged for at de kunne få lidt mælk til. Da bordet var dækket satte Vorherre sig ned og spiste med dem, og den tarvelige mad smagte ham godt, fordi han så på de glade ansigter omkring bordet. Da de havde spist og det var sengetid, kaldte konen i al hemmelighed på sin mand og sagde: "Lad os lave os et leje af strå i nat, så den stakkels mand kan hvile sig rigtig godt i sengen. Han har gået hele dagen, så han må være træt." - "Det har du ret i," sagde manden, "nu går jeg hen og siger det til ham." Derpå gik han hen og bad Vorherre lægge sig i sengen og hvile sine trætte lemmer. Den gode Gud ville ikke berøve de to gamle folk deres gode seng, men de blev ved at trænge ind på ham, til han gav efter. Så redte de sig selv et leje af strå på gulvet. Næste morgen stod de ganske tidligt op og lavede så god en frokost, det var dem muligt, til den fremmede. Da solen skinnede ind gennem vinduet, og den gode Gud var stået op, spiste de igen sammen, og han ville så drage videre. I døren vendte han sig om og sagde: "Fordi I har været så gode og fromme, vil jeg opfylde tre af eders ønsker." - "Hvad skulle jeg ønske mig andet end den evige salighed, og at vi må være raske og have det daglige brød, så længe vi lever," sagde manden, "jeg ved virkelig ikke, hvad det tredie skulle være." - "Vil du ikke gerne have et nyt hus i stedet for det gamle," spurgte Vorherre. "Jo, hvis jeg kan få det, ville jeg naturligvis være glad," sagde manden. Gud opfyldte nu hans ønsker og forvandlede det gamle hus til et smukt nyt, gav dem endnu en gang sin velsignelse og drog videre.

Det var allerede højlys dag, da den rige mand stod op. Da han kiggede ud af vinduet så han, at der ligeoverfor i stedet for den gamle hytte lå et nyt, pænt hus med røde tagsten. Han gjorde store øjne, kaldte på sin kone og sagde: "Hvordan i al verden er det gået til. I går lå der en ussel hytte og nu ligger der et smukt, nyt hus. Løb over og få at vide, hvordan det er gået til." Konen gik derover og spurgte folkene ud, og manden sagde: "I går aftes kom en vandringsmand og bad om natteleje, og da han sagde farvel gav han os løfte om tre ting, den evige salighed, sundhed og det daglige brød, så længe vi lever, og til sidst gav han os også dette pæne hus i stedet for det gamle." Konen skyndte sig hjem og fortalte det til sin mand. "Jeg kunne piske mig selv," råbte han, "havde jeg dog bare vidst det. Den fremmede var først her og bad om husly, men jeg jog ham bort." - "Skynd dig at ride efter ham," sagde konen, "så kan du måske indhente ham, men så må du også få ham til at opfylde tre af dine ønsker."

Manden fulgte det gode råd og jog af sted på hesten, til han indhentede Vorherre. Han talte venligt og indsmigrende til ham og bad ham ikke være vred over, at han ikke straks havde lukket op. Han havde ledt efter nøglen til døren, og da han kom med den, var der ingen. Hvis han igen kom samme vej, måtte han endelig tage ind hos ham. "Det skal jeg nok, hvis jeg kommer tilbage," sagde Vorherre. Den rige spurgte nu, om han ikke også måtte få tre ønsker opfyldt ligesom den anden mand. Det måtte han nok, men Vorherre sagde, at han skulle hellere lade være med at ønske noget, for han ville ikke få gavn af det. Men manden sagde, at når han vidste, hans ønsker gik i opfyldelse,

skulle han nok sørge for at finde på noget, som kunne bringe ham lykke. "Rid så hjem," sagde den gode Gud, "og de tre første ønsker, du gør, skal gå i opfyldelse."
Den rige mand havde nu opnået, hvad han ville, og red hjem, mens han grundede på, hvad han skulle ønske sig. Mens han sad der i dybe tanker, lod han tømmen synke, og hesten begyndte at springe frem og tilbage, så han hele tiden blev forstyrret og ikke kunne samle sine tanker. "Rolig, Lise," sagde han og klappede den på halsen, men hesten blev ved med sine krumspring. Til sidst blev han gal i hovedet og råbte utålmodigt: "Gid du må brække halsen." Næppe havde han sagt det, før hesten faldt om og lå stendød, uden at røre sig. Således var det første ønske gået i opfyldelse. Da han var gerrig, ville han ikke lade sadlen blive siddende, spændte den af, tog den på ryggen og begav sig videre til fods. "Du har jo endnu to ønsker tilbage," tænkte han, og det trøstede ham jo. Mens han langsomt gik hen ad den sandede vej, og solen henimod middag begyndte at brænde og stikke, blev han gnaven og i dårligt humør. Saddelen trykkede ham, og han kunne stadig ikke finde på, hvad han skulle ønske sig. "Selv om jeg ønskede mig alverdens skatte," tænkte han, "ville jeg dog bagefter komme i tanker både om det ene og det andet, det ved jeg i forvejen. Jeg vil lave det sådan, at jeg slet ikke kan ønske mig mere." Han sukkede. "Ja, hvis jeg bare var den bayerske bonde," tænke han, "han måtte også gøre tre ønsker, og han forstod at klare sig. Han ønskede sig for det første rigtig meget øl, for det andet ligeså meget øl, han kunne drikke, og for det tredie en tønde øl til." Hvert øjeblik syntes han, at han havde fundet det, men når det kom til stykket, var det dog for lidt. Han kom nu til at tænke på, hvor godt hans kone havde det. Hun sad derhjemme i en varm stue og lod sig maden smage. Det ærgrede ham, og inden han fik tid til at tænke sig om, slap det ham ud af munden: "Bare hun sad derhjemme på sadlen uden at kunne komme ned, i stedet for at jeg skal gå her og slæbe på den." I samme øjeblik var sadlen borte, og han mærkede nu, at hans andet ønske også var gået i opfyldelse. Da blev han hed om ørerne og begyndte at løbe for at nå hjem og sidde ganske alene i sin stue og finde på noget rigtig godt som det sidste ønske. Men da han lukkede døren op, sad hans kone midt i stuen på sadlen og jamrede og skreg, fordi hun ikke kunne komme ned. "Vær bare rolig," sagde han, "jeg skal skaffe dig alverdens rigdomme, når du bare bliver siddende roligt." Hun skældte ham ud for et fæ og sagde: "Hvad kan alle skatte nytte mig, når jeg skal blive siddende her. Du har ønsket mig herop, nu må du også hjælpe mig ned igen." Hvad enten han ville eller ej, måtte han bruge sit tredie ønske til at hjælpe hende til at slippe ned, og straks, da han havde sagt det, blev hun fri. Altså havde han ikke andet ud af det end ærgrelse, ulejlighed, skældsord og oven i købet havde han mistet sin hest. Men den fattige mand og hans kone levede glade og fromme til de døde.

* * *